

Vzpomínka na Josefa Pazderku sbormistra a pedagoga (40 let od jeho úmrtí)

JIŘÍ CHLUM

Summary

The article is a retrospective look at the life and work of the excellent choirmaster and educator Josef Pazderka, who, among other things, has been associated for many years with the Faculty of Education of the University Jan Evangelist Purkyně in Ústí nad Labem. In 2019, we commemorated the 40th year since his death.

Josef Pazderka se narodil v Nové Pace dne 12. června 1916. Otec byl sládkem a měl významné postavení ve správě pivovaru a z toho vyplývající patřičný respekt nejen v rodině, ale i mezi novopackými měšťany. Matka byla dcerou maloobchodníka s textilem. Mladý Josef vystudoval Raisův učitelský ústav v Jičíně. Zde se věnoval hře na violoncello. Na jaře roku 1935 úspěšně složil maturitní zkoušku. Následně působil jako praktikant a výpomocný učitel na několika vesnických školách. Podnikl první pokus o založení mužského pěveckého sboru na měšťanské škole v Lázních Běláhoř. V Lužci nad Cidlinou potom vzniklo Chlumecké učitelské kvarteto – Šorčík, Pazderka, Kloušek a Lauterbach¹. V roce 1939 byl Josef jmenován výpomocným učitelem na měšťanské škole v městečku Vysoké Veselí. Později se angažoval ve sboru *Dvořák* a v hudebním tělese *Červená šestka*. Vlivem nacistického útlačení pěveckého sboru *Dvořák* i *Červené šestky* ustala. Josef byl nucen složit povinné zkoušky z německého jazyka, stal se odborným učitelem na měšťanské škole a začal se věnovat dráze sólového zpěváka. Studoval v Praze na Vysoké škole pedagogické a odešel do severočeského Liberce. Tam od podzimu 1945 učil na Odborné škole

pro ženská povolání. V roce 1947 úspěšně složil státní zkoušku ze sborového zpěvu a v roce 1948 se stal sbormistrem a uměleckým vedoucím slavného libereckého sboru *Ještěd*, který vedl až do své smrti. Následovala řada ocenění nejen u nás, ale například také v Itálii, Francii, Velké Británii, Dánsku a Holandsku². Úspěšně pokračoval i ve své pedagogické kariéře. V roce 1960 se stal vedoucím katedry estetické výchovy na pedagogickém institutu v Liberci, kde byl v roce 1961 jmenován docentem. V roce 1965 složil docenturu také na pedagogické fakultě v Ústí nad Labem. Zde od roku 1969 do 1979 působil jako vedoucí katedry hudební výchovy. Mnozí současní pedagogové si ho pamatují jako vynikajícího pedagoga, hudebníka i člověka. Do jeho skladatelské práce počítáme třicet sborových skladeb a jednu nedokončenou operu. Za svoji práci obdržel řadu ocenění. V roce 1978 mu bylo uděleno státní vyznamenání za vynikající práci. V roce 1979 dne 18. června, šest dní po svých třiašedesátých narozeninách, zemřel. Pěvecký sbor *Ještěd* dodnes slaví četné úspěchy. Jeho repertoár zahrnuje skladby renesance, baroka, klasicismu, romantismu i hudby současné, včetně úprav lidových písní a jazzových skladeb³.

Přehled sbormistrů pěveckého sboru Ještěd⁴:

Josef Pazderka	1948–1979	
Josef Kykal	1953–1961	2. sbormistr
Jiří Holner	1961–1997	
Stanislav Sůva	1979–1987	komorní sbor
Věra Sokolová	1979–1980	Ženský komorní sbor
Josef Zadina	1996–1999	
Petr Pálka	1999–2006	
Martin Veselý	1999–2003	2. sbormistr
Haig Utidijan	2006	
Čeněk Svoboda	2007–2013	
Zuzana Kubelková	2007–2013	2. sbormistr
Ondřej Útrata	2013–2016	

Pěvecký sbor Ještěd vedlo po odchodu Josefa Pazderky několik vynikajících sbormistrů. Od podzimu 2016 je sbormistrem Marek Müller⁵.

Osobnost sbormistra a pedagoga Josefa Pazderky zanechala hluboké stopy v obou rovinách jeho působení. Jak v dráze sbormistrovské, kde dosáhl vynikajících výsledků, tak i v té pedagogické. jeho odkazu vyrostly další generace hudebních pedagogů i sbormistrů.

Autor příspěvku je poměrně stručný a text není rozsáhlý, ale přímo na sympoziu byl doplněn komentovanou fotodokumentací a mnoha nahrávkami.

Poznámky

- 1 J. Tomíček: *Obrazy ze stoleté historie pěveckého sboru Ještěd* (2007)
- 2 Zdroj: <https://www.ceskesbory.cz/>
- 3 Zdroj: <http://www.osobnosti-kultury.cz/>
- 4 Zdroj: <https://www.jested-choir.cz/>
- 5 Tomíček, Josef. Josef Pazderka. 1. vyd. Ústí nad Labem: Severočeské nakladatelství, 1986. 155 s.

Résumé

Článek je retrospektivním pohledem na život a dílo vynikajícího sbormistra a pedagoga Josefa Pazderky, který byl, mimo jiné, dlouhá léta spojen s katedrou hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V roce 2019 jsme si připomněli 40 let od jeho smrti.

Klíčová slova: Josef Pazderka, sbormistr, pedagogický institut, katedra hudební výchovy, sborové skladby.

Keywords: Josef Pazderka, choirmaster, pedagogical institute, department of music education, choral compositions.

Mgr. Jiří Chlum vystudoval konzervatoř v Teplicích obor Hra na varhany u Elizabeth Brinsden (Austrálie). Na Hudební katedře PF Univerzity Hradec Králové vystudoval obor Sborníctví chrámové hudby a obor Hudební výchova na Katedře hudební výchovy PF UJEP v Ústí nad Labem. V současné době je studentem doktorského programu Hudební teorie a pedagogiky na Katedře hudební výchovy PF UJEP v Ústí nad Labem.